

Ministry of Education, Youth and Sports Miroslava Kopicová zahajuje školní rok 2009/2010 v Základní škole s rozšířenou výukou jazyků Kladská

NOVINKY VE ŠKOLNÍM ROCE 2009/2010

Co nového s sebou přináší tento školní rok? Nejdůležitější změny souvisí zejména s novelou školského zákona a s pokračováním kurikulární reformy.

Tři přihlášky na střední školy

Jak vyplývá ze závěrů šetření Ústavu pro informace ve vzdělávání, poslanecká úprava přijímacího řízení na střední školy, kterou ministerstvo od samého počátku kritizuje, se nesetkala s důvěrou ředitelů škol. Ti hodnotí nový systém převážně negativně, jelikož školám přinesl výrazné zvýšení administrativní a finanční zátěže včetně nejistoty. Proto MŠMT do poloviny října zpracuje celkovou analýzu systému tří přihlášek a na jejím základě navrhne případné korekce. Vzhledem k délce standardních legislativních kroků ovšem bude stávající systém tří přihlášek ve školním roce 2009/2010 i nadále platný.

Kurikulární reforma pokračuje

Podle rámcového vzdělávacího programu již vyučují všechny mateřské školy. Na základních školách výuka dle RVP probíhá prozatím v 1., 2., 6. a 7. ročnících. Počínaje školním rokem 2009/2010 se přidávají již i 3. a 8. ročníky základních škol. Nově od 1. září vstoupila kurikulární reforma také na půdu středních škol. Podle RVP (potažmo ŠVP)

začnou učit všechna gymnázia a část odborných škol (61 oborů středního vzdělávání, pro něž byly RVP vydány v I. etapě v roce 2007). V současnosti je připravováno vydání RVP pro posledních cca 50 oborů středního vzdělávání (IV. etapa). Důležitou součástí reformy je také redukce počtu oborů. Jejich celkový počet tak klesne z původních cca 800 na 270, čímž se vytvoří širší obory, které mají v dnešním světě větší šance na uplatnění. Zajištěna je i příprava pedagogických pracovníků na zpracování ŠVP dle RVP, a to prostřednictvím projektu IPn Koordinátor, na podporu středních škol jsou zaměřeny i další projekty – IPn Kurikulum G a Kurikulum S.

Metodická podpora školám

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v současné době připravuje jednoduché šablony, které umožní školám dosáhnout na evropské peníze určené na podporu vzdělávání. Hlavní metodickou podporou pro školy i učitele je i nadále portál www.rvp.cz, osvědčují se však také krajská konzultační centra, která školám poskytují

konzultace k reformě. Jak se kurikulární reforma projevuje v reálné výuce ve školách, bude v tomto školním roce více sledovat i Česká školní inspekce. MŠMT v současnosti připravuje několik metodických příruček, konkrétně k výuce dějin 20. století, k výuce sexuální výchovy, k výuce etické výchovy, k vedení školní knihovny a v neposlední řadě modelový ŠVP pro malotřídky.

Změny v právních předpisech

Od školního roku 2009/2010 nabývají účinnosti některé změny, které přinesla novela školského zákona. Mezi nejdůležitější patří možnost přijetí Sletých dětí do 1. třídy základní školy, zrušení limitů minimálních počtů dětí pro existenci školy, možnost získání 2. výučního listu ve zkráceném studiu pro absolventy středních škol, kteří už jeden výuční list mají či úprava pravidel pro případné přezkoumávání známky na vysvědčení. Účinnosti rovněž nabyla maturitní vyhláška a vyhláška, kterou se snížila periodicita zpracovávání vlastního hodnocení školy ze dvou na tři roky.

MIROSLAVA KOPICOVÁ SLOVO MINISTRYNĚ

Vážené čtenářky, vážení čtenáři, hospodářská krize navzdory optimistickým prognózám stále nekončí. Vláda se snaží zabránit dopadům na dlouhodobé fungování naší země a udržitelnost veřejných financí. Proto navrhla razantní změny na straně příjmů a výdajů státního rozpočtu. Škrty se dotkly všech resortů, MŠMT nejméně. Přesto máme před sebou těžký rok. Snížení platů pocítí všichni státní zaměstnanci – a tedy i pracovníci ve školství. Chci vás ujistit, že udělám vše proto, aby toto opatření bylo dočasné v souladu se záměry vlády, tzn. platné pouze jeden rok.

Kolegy ve vládě se mi podařilo přesvědčit, že roční odklad státní maturity nepotřebujeme a celé myšlenky srovnatelné zkoušky uškodí. Poslanci však už byli jiného názoru a maturitu odložili.

MŠMT i CERMAT musely počítat i s touto eventualitou. Od jisté doby bylo evidentní, že poslanci dají přednost jiným argumentům než těm, které jsme nabízeli. Rok navíc sice znamená jisté komplikace, jsem ale přesvědčena, že se s nimi dokážeme vypořádat a v příštím školním roce se již bude maturovat nově. V tuto chvíli jsou rozeslány informace školám, jak budeme dále postupovat. Připravujeme novou maturitní zkoušku tak, aby v roce 2011 proběhla se všemi změnami a v souladu se zákonem.

Je dobře, že poslanci upustili alespoň od nápadu odsunout maturitu o dva roky. Státní maturita by tím ztratila veškerou důvěryhodnost. Varianta, o které rozhodli poslanci, je tak sice špatná, ale ne nejhorší. Po dobu svého mandátu ministryně školství se zasadím o to, aby maturitní generálka i maturitní zkouška byla pro rok 2011 dobře připravena ke spuštění.

Přes všechny výše uvedené zprávy Vám přeji úspěšný školní rok 2009/2010.

Ministry of Education, Youth and Sports Miroslava Kopicová první školní den přestřihuje pásku při slavnostním zahájení činnosti Gymnázia Milady Horákové

Tisková konference k zahájení nového školního roku se uskutečnila na MŠMT 27. srpna 2009 za účasti ministryně Miroslavy Kopicové, I. náměstkyně Ery Bartoňové a náměstka Jindřicha Kitzbergera

Z OBSAHU

Peníze do škol	strana 3
Operační programy EU	strana 4
Představení projektu ELI	strana 6
Otevření NTK	strana 8

NOVÁ NÁMĚSTKYNĚ MINISTRYNĚ JANA MATESOVÁ

Náměstkyní pro strategii reformy vzdělávací soustavy byla ke dni 5. září 2009 jmenována Jana Matesová.

Ministryně Miroslava Kopicová zřídila novou pozici místo bývalé funkce náměstka pro evropské záležitosti, která byla úzce spjata s přípravou českého předsednictví v Radě EU.

Jana Matesová je bývalou zástupkyní České republiky ve Světové bance, působila rovněž jako poradkyně vicepremiéra ČR při českém předsednictví v Radě EU. Má za sebou četnou odbornou publikační i přednáškovou činnost v zahraničí, včetně Harvard

University, Světové banky, Georgetownské, Pittsburské, Tulanovy a Středoevropské univerzity. Za výzkumné práce získala několik domácích a zahraničních ocenění a stipendia na Oxfordské univerzitě a ve Světové bance.

Jako špičková finanční expertka s bohatou praxí se Jana Matesová na nové pozici v rámci MŠMT zaměřila především na přípravu reformy financování školství, včetně koordinace strategických evropských projektů. „Význam této agendy dramaticky roste a minis-

terstvo potřebuje ve světle současné ekonomické krize urychlit práce na novém efektivnějším systému financování českého školství,“ vysvětlila svůj krok ministryně Kopicová.

VYHODNOCENÍ PŘEDSEDNICTVÍ ČR V RADĚ EU V GESCI MŠMT

V gesci MŠMT proběhlo v době od 1. ledna do 30. června 2009 celkem 28 akcí přímo pořádaných v České republice a dále okolo desítky dalších jednání pořádaných v Bruselu či jiných zemích EU. Všechny předsednické aktivity proběhly úspěšně a byly vysoce kladně hodnoceny účastníky i vrcholnými představiteli jednotlivých členských zemí. České priority byly prosazeny a závěry Rady ministrů, které je definovaly, byly schváleny.

Akcí v gesci MŠMT pořádaných v ČR se zúčastnilo téměř 4 500 delegátů. 28 akcí pořádaných v ČR zabralo v souhrnu 60 dnů, tzn. téměř dvouměsíční délku trvání. Kromě vlastních akcí podpořilo MŠMT svou záštitou a účast svých zástupců řadu dalších doprovodných odborných a kulturních akcí.

Za účelem přípravy všech dokumentů řídili zástupci MŠMT v Bruselu a v Praze sedm zasedání Výboru pro vzdělávání a šest setkání Pracovní skupiny pro mládež. Dále se účastnili pracovních skupin Rady, řízených zástupci Stálého zastoupení v Bruselu, připravovali pro ně podklady a vedli řadu bilaterálních jednání k prosazení závěrů. Snad každý pracovník ministerstva, který na předsednické agendě pracoval, může potvrdit, že to bylo období více než intenzivní.

Schválená agenda v oblasti vzdělávání a odborné přípravy

V oblasti vzdělávání a odborné přípravy byly vytvořeny tři základní priority, které byly provázány se souvisejícími dokumenty a akcemi.

V průběhu celého předsednictví bylo hlavní prioritou přijetí strategického rámce pro evropskou spolupráci ve vzdělávání a odborné přípravě pro období do roku 2020. Jedná se o velmi důležitou agendu, kdy si členské státy vytýčují hlavní strategické cíle, priority a principy spolupráce na dalších téměř 11 let. Tento strategický rámec byl dne 12. května 2009 jed-

nomyslně přijat v Radě ministrů v podobě Závěrů Rady.

Druhou velmi významnou prioritou českého předsednictví byla otázka posílení a rozvoje partnerství mezi vzdělávacími institucemi a zaměstnavateli – především s ohledem na posílení konkurenceschopnosti Evropy a podpory zaměstnatelnosti všech osob prostřednictvím rozvoje klíčových kompetencí a dovedností. In Radě ministrů dne 12. května 2009 byly projednány a jednomyslně přijaty Závěry Rady pro tuto oblast.

Dne 12. května 2009 Rada ministrů také přijala dva hlavní operační nástroje evropské spolupráce v oblasti odborného vzdělávání a odborné přípravy ve formě Doporučení Rady a Evropského parlamentu. Evropský systém kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu byl inspirován systémem kreditů pro oblast vysokoškolského vzdělávání a nabízí nástroj pro výměnu informací, který by měl pomoci jednotlivcům k plnému využívání příležitostí k nadnárodní mobilitě.

Třetí prioritou byla modernizace vysokoškolského vzdělávání v kontextu Boloňského procesu a souvisejících evropských aktivit. Ve dnech 28.–29. dubna 2009 se uskutečnila v belgické Lovani konference ministrů odpovědných za Boloňský proces, kde bylo přijato komuniké vytyčující vizi další práce na období do roku 2020.

Českým předsednictvím se vinula jako červená nit podpora tématu kreativity a inovace. V této souvislosti české předsednictví uspořádalo zahajovací konferenci k Evropskému roku pro tvořivost a inovace (7. ledna 2009 v Praze). Téma kreativity a inovací se stalo klíčovým pojmem i v případě konference k Programu celoživotního učení (7. května v Praze). V kontextu podpory nadnárodní mobility české předsednictví uspořádalo na okraji ministerské Rady v Bruselu (12. května) konferenci ke stipendiím pro západní Balkán a podílelo se na zahajovací konferenci ke druhému cyklu programu Erasmus Mundus (16. února v Bruselu).

Spolupráce v oblasti mládeže

Za účelem lepší implementace a většího zviditelnění Evropského paktu pro mládež byla klíčová sdělení vypracovaná během českého předsednictví pro jarní Evropskou radu zaměřena především na tento dokument.

Setkání vlády na závěr českého předsednictví v Radě EU

Předsednictví významně přispělo k **ustavení roku 2011 Evropským rokem dobrovolnictví**. Dobrovolnictví bylo také hlavním tématem Evropské konference o mládeži, pořádané v březnu v Praze.

Na květnovém jednání Rady ministrů bylo formou závěrů přijato **Vyhodnocení současného Evropského rámce spolupráce v oblasti mládeže**, jež uzavírá první osmileté období od roku 2001 a navrhuje základní směřování v dalších letech. Ty byly diskutovány v rámci tradičního Setkání mládeže a Setkání vrchních ředitelů zodpovědných za mládež počátkem června v Praze.

Výzkum a vývoj, inovace

Předsednictví ve spolupráci s generálním sekretariátem Rady vypracovalo text za oblast výzkumu a vývoje pro **Dokument o klíčových otázkách**. Hlavním poselstvím, jež jednohlasně podpořily všechny členské státy, bylo, že i přes období ekonomické recese by úroveň výdajů na výzkum a vývoj měla být alespoň zachována.

Na květnovém jednání Rady pro konkurenceschopnost byla nalezena politická dohoda o **návratu Nařízení o právním rámci Společenství pro evropské konsorcium výzkumných infrastruktur (ERIC)**, které má bezprostřední vliv na budoucnost výstavby velkých výzkumných infrastruktur v Evropě. Cílem návrhu bylo ustanovit novou právní formu výzkumné infrastruktury na evropské úrovni a také dosáhnout, aby nově založené výzkumné infrastruktury získávaly status mezinárodní organizace a byly tak osvobozeny od platby DPH. Ve svých závěrech se Rada zabývala i výstavbou velkých infrastruktur v kontextu regionálního rozvoje. Kromě zlepšení řízení a hodnocení

infrastruktur výzkumu se závěry k tomuto tématu týkají také nerovnoměrného rozložení těchto zařízení v rámci Evropy.

V návaznosti na výsledek jednání prosincové Rady pro konkurenceschopnost, kde byly přijaty závěry Rady k Lublaňskému procesu – **VIZE ERA 2020**, přijala Rada v květnu **závěry k realizaci ERA**. V příloze jsou obsaženy i návrhy kroků k uskutečnění této VIZE vypracované českým předsednictvím. Švédsko deklarovalo svoji připravenost převzít štafetu v rámci svého předsednictví a rozpracovat další kroky v souvislosti s budoucím řízením Evropského výzkumného prostoru.

Během předsednictví se uskutečnilo již šesté **zasedání Rady pro vesmír**. Její členové kladli velký důraz na nutnost posílení inovací a výzkumu v souvislosti s kosmickými aktivitami, na vliv těchto aktivit na zvýšení konkurenceschopnosti, na nutnost spolupráce s malými a středními podniky a na bezodkladnou implementaci programu Globálního monitoringu životního prostředí a bezpečnosti. Přínos kosmického výzkumu pro rozvoj inovací a konkurenceschopnosti v kontextu Evropského plánu ekonomické obnovy byl potvrzen i v rámci přijetí stejnojmenného usnesení Radou pro konkurenceschopnost.

Spolupráce v oblasti sportu

V dubnu 2009 se v Praze uskutečnilo neformální setkání ředitelů odpovědných za oblast sportu členských zemí. Rolling Agenda navázala na rozpracovaná témata FR PRES a aktuální problematiku sportu, kterou se zabývá Bílá kniha o sportu. Česká republika se prezentovala ve dvou schválených prioritách – Autonomie sportu a dobrovolnictví ve sportu.

Zakončení českého předsednictví v Radě EU

VŠEOBECNÉ, ODBORNÉ A DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

ROZHOVOR S VRCHNÍM ŘEDITELEM SEKCE VZDĚLÁVÁNÍ RADKEM COUFALEM

Představujeme Vám vrchního ředitele sekce vzdělávání v rámci Skupiny všeobecného, odborného a dalšího vzdělávání Radka Coufala.

Radek Coufal je původem z Blanska, vystudoval Pedagogickou fakultu UJEP v Brně (dnes Masarykova univerzita) a poté nastoupil na místo učitele. Od roku 1994 zastával místo ředitele Školního úřadu Praha-západ a v roce 2001 byl jmenován do funkce vedoucího odboru školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Středočeského kraje. Krátce rovněž působil jako vedoucí odboru školství a kultury Městské části Praha 1. Ve volném čase rád cestuje a sportuje. Od 1. března 2009 zastává v rámci nově vzniklé sekce vzdělávání funkci vrchního ředitele.

Jaké byly vaše první dojmy z nového působistě?

Začátek nebyl jednoduchý. Do skutečného rozjezdu práce sekce vzdělávání výrazně zasáhla moje plánovaná rehabilitace. Výhodou pro mě byla znalost prostředí ministerstva a také mě potěšila přítomnost a vstřícnost mnoha lidí, se kterými jsem spolupracoval v předchozích zaměstnáních. Dalším pozitivem je, že naše spolupráce úspěšně pokračuje.

Co obnáší činnost sekce vzdělávání?

Sekce vzdělávání v současné době zahrnuje odbor vzdělávací soustavy; odbor předškolního základního a základního uměleckého vzdělávání; odbor středního a vyššího odborného vzdělávání; odbor dalšího vzdělávání; odbor organizačně správních činností a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Jejich kompetence se týkají vzdělávání dětí i dospělých. Další náplní naší činnosti je gesce nad OPŘO a koordinační práce, činnosti v oblasti vzdělávací soustavy, akreditace vzdělávacích programů a komunikace se zřizovateli škol, ostatními ministerstvy a profesními skupinami.

Jaké téma v oblasti vzdělávání považujete za prioritní?

Nedá se říci, že bych něco vyloženě preferoval. Vedle koncepčních (legislativních) návrhů je snad nejvíce akcentována otázka státní maturity, v neposlední řadě příprava na ni, a zavádění školních vzdělávacích programů. Diskutujeme o systému

hodnocení výsledků vzdělávání a kvalitě vzdělávání. Snažíme se prosadit individuální přístup k žákovi a pozitivně ovlivnit kvalitu práce učitele. Aktuálně ve spolupráci se skupinou řízení Operačních programů EU intenzivně pracujeme na plánu zjednodušení čerpání finančních prostředků z OP VK do základních škol.

Jakou máte představu o další činnosti sekce vzdělávání z pohledu vrchního ředitele?

Budoucnost se prolíná s tím, co jsem již nastínil. Státní maturita, některé legislativní kroky a strategie celoživotního učení. Zároveň se budeme intenzivně věnovat vyhodnocení přijímacího řízení na středních školách, dále zpracování dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v ČR a v neposlední řadě vytváření národní soustavy rekvalifikací. Jedním ze důležitých záměrů sekce vzdělávání je zlepšení komunikace a informovanosti směrem ke školám, zřizovatelům i veřejnosti.

Reforma maturitní zkoušky

Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR schválila **odložení zahájení reformy maturitní zkoušky o jeden rok**, tj. na školní rok 2010/2011.

V případě, že odklad potvrdí Senát a prezident ČR, uskuteční se **maturitní generálka na přelomu září a října 2010** tak, aby se jí mohli zúčastnit žáci, kteří budou v daném školním roce maturovat.

Vzdělávání pedagogických pracovníků v tematických oblastech, které nebudou dotčeny změnami (tzn. např. metodika hodnocení výsledků písemných prací a dílčích ústních zkoušek z českého jazyka a literatury a z cizích jazyků), pokračuje dle původního harmonogramu.

PENÍZE DO ŠKOL ANEB SNADNĚJI K DOTACÍM NA ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Evropská komise přijala nedávno opatření ke **zjednodušení procesu čerpání prostředků ze strukturálních fondů**, když umožnila více využívat jednorázové nebo paušální platby při financování projektů. V Operačním programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) se toto opatření projeví v **usnadnění přístupu k dotacím** na projekty spadající do první prioritní osy Počáteční vzdělávání. Hlavní změnou je příprava nové oblasti podpory s názvem **Zlepšování podmínek pro vzdělávání na základních školách**. Pomoc bude směřovat do oblastí, které

jsou dlouhodobě označovány za nejslabší stránky základního vzdělávání. Konkrétně se jedná o čtenářskou, informační a finanční gramotnost, informační a komunikační technologie, cizí jazyky, přírodovědné obory, matematiku a inkluzivní vzdělávání nebo prevenci rizikového chování žáků.

Jednoduché návody

Na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy vzniká projekt, jehož obsahem je příprava tzv. **šablon pro základní školy**. Šablony mají podpořit

školy v tom, aby předkládaly projekty na podporu výše jmenovaných oblastí vzdělávání, protože podávají přesný návod, jak realizovat jednotlivé klíčové aktivity. Klíčové aktivity se týkají systematického vzdělávání pedagogů, zlepšení organizačních a technických podmínek pro výuku a vlastní výuky žáků. Každá škola si bude moci podat svůj projekt jednoduše sestavený z jedné či více šablon. V rámci šablon budou nastaveny tzv. jednotkové ceny, pomocí nichž si škola stanoví objem financí potřebných pro realizaci aktivit uvedených v šabloně.

První výzva

Výzva k předkládání projektových žádostí bude vyhlášena na podzim v říjnu a předcházet jí bude informační kampaň. Za tím účelem jsou zpracovávány **podpůrné metodické materiály** a připravována **série vzdělávacích seminářů** pro základní školy na téma tvorba a realizace projektů. Ministerstvo odhaduje, že finanční podporu by mohlo získat až čtyři tisíce projektů s celkovou alokací 4–5 mld. Kč. Předpokládaná částka na jednu školu tedy vychází zhruba na 1,2 mil. Kč.

MŠMT CHCE PODPOŘIT ZVYŠOVÁNÍ KVALIFIKOVANOSTI PEDAGOGŮ

Z rozboru statistických údajů Ústavu pro informace ve vzdělávání (ÚIV), informací z krajských úřadů a dalších informačních zdrojů vyplývá, že v **regionálním školství** v současné době pracuje přibližně **13 % učitelů bez odborné kvalifikace**, přičemž existují významné rozdíly mezi jednotlivými

vými regiony a nejvyšší míra nekvalifikovanosti se předpokládá u učitelů ve věkové skupině do 35 let a dále u učitelů starších 55 let. Ze statistik ÚIV dále vyplývá, že se celková míra kvalifikovanosti učitelů v regionálním školství během posledních čtyř let významněji nemění.

Nekvalifikovanost učitelů je bezesporu významným faktorem, který negativně ovlivňuje kvalitu vzdělávání na jakémkoli druhu či typu školy. Mezinárodní výzkumy ukazují, že **kvalita učitelů zásadně a přímo úměrně souvisí s dosahovanými výsledky žáků**, v rámci školy je nejdůležitějším faktorem podílejícím se na výkonu žáků a má významnější vliv než organizace školy, vedení nebo finanční podmínky. V průzkumech Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) téměř všechny země uvádějí problém nedostatku kvalifikovaných učitelů a obtíže spojené se snahou o zlepšení stávající situace. Profesní rozvoj pedagogů patřil mezi priority portugalského předsednictví EU v roce 2007 a podpora práce učitele patří mezi klíčová témata právě probíhajícího švédského předsednictví.

Vedení MŠMT se rozhodlo **uskutečnit za pomoci prostředků Evropského sociálního fondu kroky vedoucí k podpoře zvyšování kvalifikovanosti učitelů** na všech druzích a typech škol v oblasti regionálního školství.

V rámci dalšího postupu bylo rozhodnuto vypracovat podrobnější analýzu současného stavu a navrhnout systém opatření podporující proces doplňování a rozšiřování potřebné kvalifikace učitelů. Pro identifikaci cílových skupin pedagogů s nejvyšší měrou nekvalifikovanosti a odhad jejich vzdělávacích potřeb bylo nutné nejprve provést rozsáhlé úvodní šetření. S ohledem na časové a technické možnosti bylo zvoleno plošné šetření uskutečněné v rámci programu ÚIV „Rychlá šetření“, které proběhlo ve dnech 7.–14. září.

Na základě podrobné analýzy, vycházející z výsledků tohoto šetření, budou navržena opatření směřující k **vytvoření motivujícího prostředí pro další vzdělávání učitelů, k podpoře nabídky studijních programů vysokých škol a akreditovaných zařízení DVPP, a to i formou přímé finanční podpory vybraných vzdělávacích programů**. Součástí navrženého systému opatření bude rovněž monitorování odezvy cílových skupin na tyto programy za účelem jejich dalšího zkvalitňování.

(zprava) náměstek ministryně Jindřich Kitzberger, místopředseda Senátu Parlamentu ČR Jiří Liška, ministryně Miroslava Kopířová a předsedkyně konfederace politických vězňů Naďa Kavalířová na slavnostním otevření Gymnázia Milady Hordákové 1, září 2009

Výuka dějin 20. století

Právě v těchto dnech vychází **Metodický pokyn k výuce dějin 20. století**, který na pomoc učitelům dějepisu připravilo MŠMT ve spolupráci s VÚP a řadou odborníků na problematiku období totalitarismu. Metodický pokyn je dostupný na adrese www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-skolstvi/dokumenty/oblasti-zakladniho-vzdelavani/vzdelavaci-oblasti-RVP-ZV/Clovек-a-spolecnost. Řadu zajímavých informací a podkladů k výuce moderních dějin nabízí také **vzdělávací portál pro učitele, studenty a žáky** www.moderni-dejiny.cz.

OPERAČNÍ PROGRAMY EVROPSKÉ UNIE

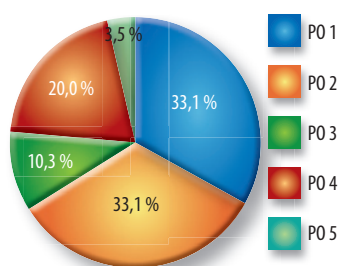
OPERAČNÍ PROGRAM VÝZKUM A VÝVOJ PRO INOVACE

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpl), jako jeden z významných operačních programů realizovaných na území ČR, přispívá k posílení růstu konkurenceschopnosti státu a orientaci na znalostní ekonomiku. OP VaVpl, který je určen zejména pro vysoké školy, veřejné výzkumné instituce a další organizace zabývající se výzkumem a vývojem, posílí prostřednictvím podpořených projektů výzkumný, vývojový a inovační potenciál ČR.

Z pohledu finančních prostředků určených k dosažení cílů regionální politiky EU je OP VaVpl čtvrtým největším operačním programem, které mají být realizované na území ČR v období 2007 – 2013. Z Evropského fondu pro regionální rozvoj je pro tento operační program vyčleněno 2,07 miliardy EUR, což je přibližně 8 % veškerých prostředků poskytovaných ČR v rámci tzv. cíle Konvergence, jednoho ze tří cílů regionální politiky EU.

V následujícím grafickém znázornění je uvedeno rozdělení alokace na jednotlivé prioritní osy OP VaVpl, přičemž PO 1 představuje prioritní osu 1 – Evropská centra excelence, PO 2 – Evropská VaV centra, PO 3 – Komercializace a popularizace VaV, PO 4 – Infrastruktura pro výzkum na vysokých školách spojená s výzkumem a PO 5 – Technická pomoc.

Rozdělení alokace na jednotlivé prioritní osy OP VaVpl

Současné vyhlášené výzvy	
Výzva číslo 1.1 Evropská centra excelence prioritní osa 1	vyhlášena 1. 6. 2009 ukončení příjmu projektových žádostí 15. 10. 2009 plánovaná alokace 17 mld. Kč
Výzva číslo 2.2 Regionální VaV centra prioritní osa 2	vyhlášena 15. 6. 2009 ukončení příjmu projektových žádostí 16. 11. 2009 plánovaná alokace 11 mld. Kč
Výzva číslo 1.4 Infrastruktura pro výzkum na VŠ spojenou s výzkumem prioritní osa 4	vyhlášena 17. 8. 2009 kontinuální výzva – přijímání projekt. žádostí do konce r. 2010 plánovaná alokace 10 mld. Kč
Aktuálně připravované výzvy	
Informační infrastruktury pro VaV prioritní osa 3	vyhlášení plánováno na podzim/zima 2009
Popularizace, propagace a medializace VaV prioritní osa 3	vyhlášení plánováno na podzim/zima 2009

Hodnocení projektů v rámci ukončené Výzvy číslo 1.2 – Regionální VaV centra

První vyhlášená Výzva číslo 1.2 – Regionální VaV centra (prioritní osa 2) byla vyhlášena dne 15. prosince 2008 s celkovou alokací 6 mld. Kč. Příjem projektových žádostí byl ukončen dne 30. dubna 2009. Hodnocení přijatých projektových žádostí je z důvodů zajištění co největší transparentnosti a objektivitě několika úrovní. V rámci Výzvy číslo 1.2 bylo přijato 44 projektových žádostí, jejichž celková požadovaná alokace dosahovala 23,5 mld. Kč, přičemž 3 projektové žádosti byly z dalšího hodnocení vyloučeny na základě formálních náležitostí a kritérií přijatelnosti.

Všichni odborní hodnotitelé museli splnit vysoké kvalifikační požadavky. Národními hodnotiteli byli nejen zástupci akademické sféry, ale také především zástupci průmyslu. Odborní hodnotitelé pocházeli z řad špičkových odborníků ze zahraničí. Z počtu 41 hodnocených projektových žádostí postoupilo do mezinárodního hodnocení 24 projektů s požadovanou alokací 13,4 mld. Kč. Během hodnocení bylo vysloveno množství pochvalných stanovisek z úst hodnotitelů a předkladatelů projektů, se kterými byly během mezinárodního hodnocení realizovány schůzky. Následovat bude stavebnětechnické hodnocení 2. úrovně, výběr projektů Výběrovou komisí Řídícího orgánu OP VaVpl a fáze upřesňování podmínek reali-

zace projektů, jejichž výsledky budou zakotveny v podmínkách Rozhodnutí o poskytnutí dotace.

V současné době také probíhá **cyklus odborných seminářů**, které jsou určeny žadatelům předkládajícím své projekty v rámci OP VaVpl. Na těchto seminářích jsou představeny základní parametry vyhlášených výzev, výběrová kritéria, finanční záležitosti týkající se projektů, monitorovací indikátory, pravidla pro výběr dodavatelů a proces podávání projektových žádostí, dále mají žadatelé možnost v závěru semináře klást své dotazy k připravovaným projektům. Tento cyklus seminářů byl zahájen 16. 7. 2009 odpoledním seminářem Praze, dále již také proběhl celodenní seminář 30. 7. 2009 v Brně a 19. 8. 2009 v Praze. Další odpolední seminář se konal 23. 9. 2009 v Praze a celodenní seminář se uskuteční 7. 10. 2009 v Plzni, kde bude mimo jiné také prezentována prioritní osa 4 a metodika full cost, na konci měsíce října se uskuteční obdobný celodenní seminář v Praze. Současně jsou také žadatelům poskytovány individuální konzultace k připravovaným projektům v rámci OP VaVpl.

Ministry Kopicová v TOP Hotelu Praha během uspořádaného evaluačního týdne

AKTUÁLNÍ DĚNÍ V OPERAČNÍM PROGRAMU VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST

Dění v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) neubralo na své intenzitě ani v letních měsících roku 2009. Dokladem této skutečnosti jsou zejména nové výzvy k předkládání vzdělávacích projektů vyhlášené na centrální i regionální úrovni a série podpůrných vzdělávacích seminářů.

V období květen až srpen mohli zájemci již podruhé podávat žádosti o finanční podporu projektů spadajících do první prioritní osy Počáteční vzdělávání a ucházet se tak o částku převyšující 1,5 mld. korun. O velkém ohlasu vypovídá následující přehled:

Oblast podpory	Počet předložených projektů
zkvalitňování počátečního vzdělávání	252
rovné příležitosti dětí a žáků	139
další vzdělávání pedagogů	112

V srpnu byly zveřejněny i dlouho očekávané výsledky první výzvy k předkládání projektů napomáhajících zkvalitňování počátečního vzdělávání. Stejný počet úspěšných projektů bude možno realizovat za účelem rozvoje partnerství a sítí v rámci podpory terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje. Jedná se o výsledek první výzvy na tuto oblast podpory vyhlášenou letos v období únor až duben.

Nové možnosti pro rozvoj vysokoškolského vzdělávání přináší druhá výzva zveřejněná v červnu s alokací 1,7 mld. korun. Aby byl výčet úplný, dodejme,

Oblast podpory	Počet schválených projektů	Celková dotace (v mil. Kč)
zkvalitňování počátečního vzdělávání	40	580
podpora terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje	40	640

že na poli globálních grantů vyhlášených jednotlivými regiony se zájemcům otevřela možnost předkládat projekty rozšiřující nabídku dalšího vzdělávání. Od července do začátku září se tak stalo již v devíti krajích a celkový objem vyčleněných financí přesáhl 830 milionů korun.

Průběžná informační podpora

K úspěšnému čerpání prostředků však nestačí pouze vyhlášení výzev. Žadatelům o finanční podporu z OP VK či jejím příjemcům je třeba poskytovat také průběžnou informační podporu. Účinnými a osvědčenými nástroji jsou v této souvislosti školení určená nejen těm, kteří přihlašují své projekty, ale i těm, kteří se účastní procesu jejich hodnocení a schvalování. Vzdělávací akce zaštiťuje v rámci OP VK odbor CERA, který jich za první pololetí roku 2009 zorganizoval téměř čtyři desítky. Semináře se konají především v Praze, avšak výjimkou nejsou ani jiná krajská

města jako např. Brno, Olomouc či Ostrava. Počet účastníků z řad žadatelů o dotace a příjemců dosáhl počtu 1400. Protože dosavadní zájem vždy převyšoval nabídku, od podzimu se počítá s pravidelnou sérií seminářů konaných jedenkrát měsíčně.

Vzdělávací akce v rámci OP VK

USKUTEČNĚNÉ A PLÁNOVANÉ AKCE

Vyznamenání pedagogů červenec 2009

Věra Kuncmanová a Miroslav Šmíd převzali z rukou ministryně Miroslavy Kopicové stříbrné medaile MŠMT 1. stupně za celoživotní vynikající pedagogickou činnost. Ministryně nepokládá oceňování pedagogů v žádném případě za formalitu. „Myslím, že se sluší ocenit ty, kteří ve své profesi dosahovali vynikajících výsledků, a to ne jednorázově, ale po řadu let. Pan Šmíd a paní Kuncmanová jsou pro své bývalé i současné kolegy a žáky živoucími příklady pozitivního přístupu k práci a pevného, charakterního chování. Navíc svým působením i v pozdním věku dokládají jednu důležitou věc - ačkoliv je volání po mladé krvi v řadách učitelů oprávněné, omlazení pedagogických sborů není samo o sobě řešením, pokud nebude zároveň znamenat posílení kvality výuky. A oba vyznamenání potvrzují, že kvalita práce nemá s věkem mnoho společného,“ zdůraznila ministryně Kopicová.

Intel ISEF červen 2009

Ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopicová přijala trojici úspěšných studentů z Gymnázia A. Jiráka v Litomyšli a předala jim pamětní listy. Jan Král, Marek Votroubek a Petr Bubeníček v květnu letošního roku zvítězili na mezinárodní soutěži pořádané v rámci 60. Mezinárodního veletrhu vědy a techniky Intel ISEF v americkém Renou. Tři studenti gymnázia v Litomyšli obstáli v konkurenci více než 1 500 středoškoláků z 57 zemí světa a obsadili první místo v kategorii Electrical and Mechanical Engineering s projektem EIM-SARobot. Ministryně Kopicová ocenila nejen jejich talent a píli, ale vyzdvihla rovněž podporu, které se mladým technikům dostalo od jejich rodičů a pedagogů, kteří je na MŠMT doprovázeli.

Jmenování profesorů září 2009

Ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopicová se zúčastnila již tradičního slavnostního jmenování profesorů v Karolinu v Praze. Jmenování profesorů byl přítomen rovněž prezident České republiky Václav Klaus. Ve Velké aule Karoliny převzalo jmenovací dekrety z rukou prezidenta republiky celkem 104 nových profesorů

Jednání s argentinským ministrem červenec 2009

Ministryně Miroslava Kopicová podepsala se svým argentinským protějškem José Baranaem Program spolupráce v oblasti vědy a techniky. Obsahem tohoto prováděcího dokumentu k dohodě o vědecko-technické spolupráci mezi ČR a Argentinou jsou vědecké projekty na léta 2010-2011. Program spolupráce stanovuje konkrétní kroky a podmínky pro podání společných česko-argentinských projektů se zaměřením na oblasti informačních a komunikačních technologií, biotechnologií, výzkumu životního prostředí a klimatu. V rámci dohody o vědecko-technické spolupráci se předpokládají tyto hlavní formy spolupráce: vytváření společných nebo koordinovaných vědeckovýzkumných a inovačních projektů; výměna a školení expertů, vědců a technických odborníků v rámci společných projektů; organizování konferencí, seminářů, školení a specializovaných kvalifikačních kurzů; používání vybavení a zařízení pro společné provádění specifických projektů v souladu s podmínkami dohodnutými pro každý jednotlivý případ; výměna vědeckotechnických informací a informací týkajících se politik a řízení v této oblasti. Přednost dostanou projekty pro mladé vědecké pracovníky, kteří připravují své doktorské práce se školiteli z obou stran.

Koncepce státní podpory sportu září 2009

Dne 17. září 2009 se uskutečnila v sídle Autoklubu ČR tisková konference, na které expertní skupina složená ze zástupců MŠMT a Českého olympijského výboru prezentovala Koncepti státní podpory sportu v České republice. Konference se zúčastnila rovněž ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopicová se svým náměstkem pro oblast sportu a mládeže Janem Kocourkem. Hostem byl mj. rovněž Tomáš Dvořák. Prezentovaný materiál vychází z analýzy publikované v dubnu letošního roku, podle které je sport čistým plátcem do státního rozpočtu. Cílem koncepce je určit směr dalšího rozvoje sportu a získat více prostředků pro jeho růst. Sportu se organizované věnuje více jak dva a půl miliónu Čechů. „Sport je vůbec nejmasovějším projevem občanské společnosti v naší zemi a jako takový si заслужuje zvýšenou pozornost nejen vlády, ale i regionů,“ řekla ministryně Kopicová.

Návštěva diagnostického ústavu září 2009

Ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopicová zahájila školní rok 2009/2010 dne 1. září 2009 návštěvou dvou škol a jednoho školského zařízení. Nejprve ministryně Kopicová zavítala mezi prvňáčky, kteří zahájili svou povinnou školní docházku na Základní škole s rozšířenou výukou jazyků Kladská (Fakultní škola Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy). Poté se ministryně zúčastnila slavnostního otevření Gymnázia Milady Horákové a ujala se symbolického přestřižení pásky. Na závěr prvního dne nového školního roku ministryně navštívila Diagnostický ústav v Dobříchovicích, kde rovněž uvítala děti do školních lavic.

Protest studentů červen 2009

V průběhu studentské demonstrace za odklad státní maturity, která se uskutečnila dne 19. června 2009 v Praze přijala ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopicová delegaci organizátorů této akce. Ministryně Kopicová spolu se svým týmem a předsedou Asociace ředitelů gymnázií Alfrédem Dytrtem diskutovala se studenty o otázkách, které je v souvislosti s přípravou státních maturit nejvíce zajímají. Jednání trvalo téměř dvě hodiny a přispělo k většímu pochopení mezi oběma stranami. Na setkání byla dohodnuta další schůzka, která se posléze uskutečnila koncem července. MŠMT rovněž odeslalo zástupcům studentů informační balíček týkající se státních maturit. Studenti přislíbili jeho šíření na síti Facebook.

České školství v mezinárodním srovnání září 2009

Na MŠMT se již tradičně uskutečnila tisková konference České školství v mezinárodním srovnání u příležitosti vydání publikace Education at a Glance (EaG), kterou každoročně vydává Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj. OECD zde porovnává ukazatele z oblasti vzdělávání a školství mezi jednotlivými členskými zeměmi OECD. Zveřejněny jsou také údaje za Českou republiku. Stručný výťah z EaG v češtině vydává již po sedmé Ústav pro informace ve vzdělávání pod názvem České školství v mezinárodním srovnání - Stručné seznámení s vybranými ukazateli publikace OECD Education at a Glance. Česká publikace obsahuje základní ukazatele, na jejichž základě je vzdělávací systém České republiky porovnáván se školskými systémy zemí OECD a zemí EU, které jsou rovněž členy OECD. OECD vydává publikaci EaG nepravidelně od konce 80. let, od r. 1996 již každým rokem.

<<<<

VYSOKÉ ŠKOLSTVÍ

NOVÝM VEDOUČÍM PROJEKTU REFORMA TERCIÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ BYL JMENOVÁN JAKUB FISCHER

Jakub Fischer, proděkan pro vědu, výzkum a informatiku Fakulty informatiky a statistiky Vysoké školy ekonomické v Praze, se stal vedoucím týmu připravujícího reformu terciárního vzdělávání na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy. Na uvedeném postu vystřídal Davida Václavíka, který z důvodů pracovního vyčerpání rezignoval.

Jakub Fischer je zkušeným vědeckým pracovníkem, který se v rámci své práce mj. zabývá i výnosností investic do vzdělávání v ČR. Je členem předsednictva Rady vysokých škol a komise pro vědeckou činnost RVŠ.

Co si MŠMT slibovalo od výzkumu akademických pracovníků českých vysokých škol, který v nedávné době uskutečnilo?

Tento výzkum je zcela ojedinělý, protože ještě nikdy v polistopadové historii nebylo provedeno šetření mezi všemi akademickými pracovníky. Mohu-li to říct v jedné větě, cílem výzkumu bylo zjistit autentické názory akademických pracovníků a nikoliv jen názory, které jsou tlumočené prostřednictvím vysokoškolských reprezentací.

K čemu konkrétnímu budou výsledky výzkumu názorů českých akademiků použity?

Výsledky výzkumu by měly zahájit druhou fázi veřejné diskuse o reformě vysokého školství. První část reformy, to znamená příprava věcného záměru zákona o terciárním vzdělávání byla v dubnu pozastavena v souvislosti s pádem vlády. Nyní máme k dispozici výsledky výzkumů akademických pracovníků, což ovšem není jediný výzkum, v tuto chvíli běží výzkum studentů. Celkově bude osloveno 56 tisíc studentů, z toho 46 tisíc studentů druhých a vyšších ročníků a 10 tisíc oslovených studentů bude z těch, kteří se v tuto chvíli zapisují ke studiu na vysoké škole. Přípravuje se také výzkum vnějších aktérů, zejména zaměstnavatelů, zpracovává se fa-

da studií, včetně například studie o systémech řízení v západních zemích a v USA. To všechno bude sloužit jako podklady k veřejné diskusi, kterou povedeme primárně s vysokoškolskými reprezentacemi.

Co říkáte na kritiku, která se objevila vůči celému výzkumnému projektu mezi akademiky českých vysokých škol?

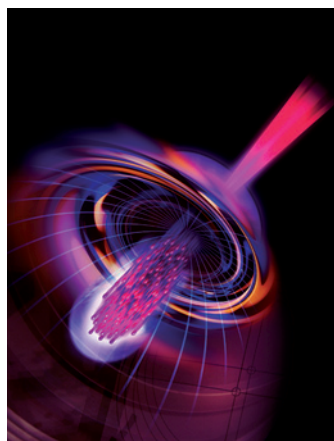
Vyskytla se námitka jak ze strany Univerzity Karlovy, tak i ze strany Rady vysokých škol. My jsme si nechali zhotovit nezávislou expertizu, kterou zpracoval děkan sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně profesor Rabušic. Z této expertizy (k dispozici na www.msmt.cz) jednoznačně plyne, že výzkum byl v souladu s metodologickými poža-

dky, které jsou na něj kladeny. To znamená, že výzkum je v naprostém pořádku.

Ministryně Kopicová na tiskové konferenci věnované výsledkům výzkumu akademických pracovníků k reformě terciárního vzdělávání

PŘEDSTAVUJEME MEZINÁRODNÍ PROJEKT ELI

ilustrační foto k projektu ELI

Mezinárodní projekt ELI (Extreme Light Infrastructure) je jednou z plánovaných výzkumných in-

frastruktur ESFRI (European Roadmap for Research Infrastructure), která bude jako první na světě provozovat víceúčelový laser pro fundamentální výzkum a aplikace interakce světla s hmotou ve zcela nové oblasti intenzity záření, v tzv. ultrarelativistickém režimu. Laser tohoto typu bude až stokrát silnější než dnešní nejvýkonnější lasery, a to hlavně díky extrémně krátké délce světelného impulsu.

Po svém uvedení do provozu bude ELI představovat soubor výrazně multidisciplinárních výzkumných jednotek realizovaných prostřednictvím specializovaných tzv. „beamlines“ (experimentální stanice) pro domácí a zahraniční, zejména evropské uživatele a jejich mezinárodní spolupracovníky. Vědecké aktivity zahrnu ne jen řadu oblastí fyziky, ale přinesou prospěch i vědám o živé přírodě, umožní nové postupy v onkologii a v zobrazovacích technikách v lékařství obecně a uplatní se i v materiálových vědách a ve vývoji nanotechnologií. ELI se také stane významným centrem základního

i aplikovaného výzkumu a výchovy nové generace badatelů, atraktivním i pro země mimo EU. Na jeho činnost se napojí nejen stávající firmy, ale v přímé návaznosti na jeho existenci vzniknou i nové malé a střední „hi-tech firmy“.

V letech 2007-2010 probíhá tzv. přípravná fáze. Během této doby by měly všechny zúčastněné země společnými silami připravit detailní projekt realizace infrastruktury ELI a též vybrat hostitelskou zemi.

Česká republika se aktivně podílí na přípravné fázi projektu ELI a mimo to se snaží uspět ve výběrovém řízení na vybudování infrastruktury ELI a stát se tak hostitelskou zemí tohoto jedinečného centra pro laserový výzkum. Dalšími kandidáty na umístění ELI jsou Francie, Velká Británie, Maďarsko a Rumunsko.

Kandidatura ČR byla podána Fyzikálním ústavem AV ČR a aktivně ji podporují MŠMT, AV ČR, sdružení univerzit a výzkumných ústavů Konsorcium ELI-CZ

a rovněž velcí mezinárodní partneři projektu ELI, zejména Německo a Velká Británie.

Na základě předběžného rozhodnutí Řídícího výboru přípravné fáze projektu ELI byl v létě 2009 přijat společný česko-maďarský návrh implementace laserového centra ELI. Česko-maďarská koncepce spočívá ve vzniku minimálně dvou velkých laserových center pod jednou značkou ELI. Tento návrh má jednoznačnou podporu Německa a Velké Británie, jakož i řady dalších států.

Realizace ELI v ČR je předmětem návrhu velkého projektu předkládaného v rámci prioritní osy 1 OP VaVpI. V roce 2008 prošel předběžný návrh tohoto záměru prvním kolem hodnocení a byl zařazen do užšího seznamu projektů vhodných pro financování. Vybudování ELI v ČR bude znamenat vysokou prestiž mezinárodní výzkumné infrastruktury, která bude patřit k absolutní světové špičce v základním i aplikovaném výzkumu s využitím laserů.

EVROPSKÁ KOSMICKÁ AGENTURA

Evropská kosmická agentura (dále jen „ESA“ z anglického European Space Agency) je mezinárodní organizací pro rozvoj kosmického výzkumu a kosmických technologií. ESA vystupuje jako rovnocenný partner jiných významných kosmických agentur, jako je americká NASA, japonská JAXA a další. V současné době je plnoprávnými členy ESA 18 evropských států: Belgie, Česká republika, Dánsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemí, Norsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko, Velká Británie. Zvláštní postavení kooperujícího člena má Kanada. Česká republika se stala plnoprávným členem ESA dne 12. listopadu 2008. V roce 2009 MŠMT uhradilo 5,6 mil. € na úhradu Povinného programu a 2 mil. € na úhradu účasti ve 13 volitelných programech ESA.

ESA realizuje svůj kosmický program pomocí zakázek, na které vyhláše sama či prostřednictvím svých hlavních dodavatelů veřejnou soutěž. ESA používá převážně dva způsoby veřejných soutěží. Pro vědeckovýzkumné projekty se vyhláše Oznámení o příležitosti (Announcement of Opportunity – AO), zatímco soutěže pro průmysl mají charakter Pozvání k tendru (Invitation to Tender – ITT). Výzvy ESA i hlavních dodavatelů se dělí na otevřené a plánované.

U plánovaných výzev je většinou uvedeno čtvrtletí pravděpodobného vyhlášení a provizorní název, jenž se může ještě změnit. Potencionální zájemci mají delší dobu na seznámení s hrubým zadáním tendru a s případnými partneři. Výhodou těchto výzev je možnost nechat si zobrazit firmy, které se

o tuto zakázku již ucházejí a utvářet si přehled o evropské konkurenci v daném oboru. Zadávací dokumentace však u plánovaných ITT není ještě k dispozici. Více informací lze někdy získat od hlavních dodavatelů, kteří se chystají o danou zakázku ucházet a hledají dopředu subkontraktory do konsorcia. U otevřených výzev je známé datum, do kterého musí zájemce zaslat hotový projektový návrh. Tendry bývají otevřené od několika týdnů do několika měsíců. U těchto tendrů je již k dispozici zadávací dokumentace, jejíž součástí jsou základní informace, technické zadání, předepsaná struktura a smluvní podmínky.

Zájemci z ČR mohou reagovat pouze na ITT či AO týkající se zakázek pro realizaci programů, kterých je ČR členem.

Pro Českou republiku je od 1. ledna 2009 do 31. 12. 2014 otevřená unikátní možnost tzv. Po-bídkového schématu ESA, ve kterém o udělení zakázky rozhoduje účelová skupina CZECH/ESA Task Force. Hlavním cílem Task Force je připravit český průmysl na to, aby v budoucnu byl dostatečně konkurenceschopný a mohl tak dosahovat maximální návratnost z povinných programů a účinně se zapojil do vhodných volitelných programů ESA. České subjekty mohou na vyhlášení výzvy k podávání projektových záměrů, která je otevřená pouze subjektům z ČR, reagovat návrhem, který není vázán striktními pravidly zakázek ESA a není srovnáván v konkurenci návrhů ostatních členských zemí. V roce 2009 je Task Force vybavena prostředky ve výši 2,5 mil. €.

SOCIÁLNÍ PROGRAMY VE ŠKOLSTVÍ

MŠMT PŘIPRAVUJE TRANSFORMACI SYSTÉMU NÁHRADNÍ VÝCHOVNÉ PÉČE

Česká republika patří mezi země s vysokým počtem dětí, které jsou umísťované do institucionální péče. MŠMT proto chystá opatření, kterými chce tento neblahý stav zvrátit.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zahájilo mezirezortní spolupráci zejména s Ministerstvem práce a sociálních věcí, které vládě předkládá **Národní akční plán k transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti na období 2009 až 2011**. Významnou součástí Národního akčního plánu bude rovněž **Koncepce MŠMT v oblasti transformace systému náhradní výchovné péče ve školských zařízeních**. Efektivní řešení problematiky ohrožených dětí a rodin je dlouhodobým procesem, který vy-

žaduje komplexní přístup a multioborovou spolupráci.

Mezi hlavní cíle postupného procesu transformace systému náhradní výchovné péče v zařízeních resortu školství patří snížení počtu dětí dlouhodobě umístěných ve všech typech ústavní péče. Nezbytným předpokladem je posílení preventivní práce s ohroženými dětmi a jejich rodinami, podpora rozvoje, dostupnosti a návaznosti souvisejících služeb a v neposlední řadě také navýšení počtu kvalifiko-

vaných pracovníků. Důraz chceme položit na kvalitní vzdělávání a proškolení pracovníků zařízení a vytvoření sítě specializovaných ambulantních služeb orientovaných na práci s celou rodinou. Podstatným krokem bude i vytvoření standardů kvality práce v zařízeních institucionální péče.

Proces transformace celého systému péče o ohrožené děti by měl přinést vznik sítě specializovaných zařízení, která budou využívána v případech, kdy děti nelze ze závažných důvodů umístit do určité

formy náhradní rodinné péče, nebo v případech, kdy je zapotřebí komplexní (tzn. speciálně pedagogické, psychologické, zdravotní, sociální) odborné péče. Na zřeteli však musí zůstat především nejlepší zájem dítěte a jeho co nejefektivnější resocializace a integrace. Pobyt dětí ve školských zařízeních pro výkon ústavní či ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči by neměl být delší než je nezbytně nutné. Opodstatnění pokračování pobytu by mělo být pravidelně kontrolováno a vyhodnocováno s ohledem na nejlepší zájmy dítěte.

OSLAVA SVĚTOVÉHO DNE UPRCHLÍKŮ NA MŠMT

Ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopicová předala u příležitosti Světového dne uprchlíků ocenění 17 dětem – uprchlíkům za vynikající školní výsledky, kterých dosáhly v uplynulém roce 2008/2009.

Oslavu konanou u příležitosti Světového dne uprchlíků organizovala pražská pobočka Komisařátu OSN pro uprchlíky (UNHCR) ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Oceněno bylo celkem 17 dětí ve věku od 8 do 17 let.

Zatímco některé z těchto dětí o mezinárodní ochranu teprve žádají, jiné již azyl dostaly. Děti z Afghánistánu, Sýrie, Turecka, Sierra Leone a dalších zemí nominovaly nevládní organizace, školy, jež děti navštěvují, i pobytová nebo integrační azylová střediska Ministerstva vnitra. Dle vyjádření svých pedagogů všechny děti zvládají velmi rychle češtinu a výborných výsledků dosahují i v ostatních předmětech.

V současné době ještě mnohé z těchto dětí žijí v uprchlických střediscích a je zřejmé, že se zkušeností, kterou si nesou, i podmínkami, v nichž žijí, musely k dosažení tak významného úspěchu ve škole vynaložit mnohonásobně vyšší úsilí, než obvykle vynakládají jejich spolužáci. Oslava úspěchů těchto dětí pod záštitou ministryně školství se proto stala již tradiční součástí oslav Světového dne uprchlíků v České republice.

KONFERENCE „PŘEKONÁVÁNÍ SOCIÁLNÍHO ZNEVÝHODNĚNÍ VE VZDĚLÁVÁNÍ“

Odbor rovných příležitostí ve vzdělávání Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy zorganizoval dne 24. září 2009 ve Velkém zrcadlovém sále MŠMT konferenci Překonávání sociálního znevýhodnění ve vzdělávání. Konferenci zahájila úvodním slovem ministryně Miroslava Kopicová. V průběhu konference byly představeny jak výsledky analýz mapujících situaci romských dětí ve školách v blízkosti sociálně vyloučených lokalit a připravenost škol na práci s nimi (vypracované společností Člověk v tísni a GAC), tak šetření zjišťující po celé republice počty žáků a žáků vzdělávaných podle různých vzdělávacích programů na základních školách, které vypracoval Ústav pro informace ve vzdělávání. Za nejzávažnější zjištění vyplývající z tohoto šetření lze považovat údaj, který ukazuje, že z celkového počtu všech romských žáků a žáků základních škol navštěvuje školy vyučující podle rámcového vzdělávacího programu pro lehce mentálně postižené téměř

třetina (přesně 26,7 %), zatímco z celkového počtu žáků a žáků neromských navštěvovalo tyto školy pouze 2,17 %.

Na konferenci byla dále prezentována řada úspěšných programů na podporu vzdělávání žáků a žáků a studentek a studentů ze sociálně znevýhodněného prostředí. Pro děti ze základních škol svůj program představily například ředitelka Základní školy Grafická z Prahy 5 I. Rosová a ředitelka Muzeu romské kultury J. Horváthová, program pro střední školy prezentovala ředitelka odboru rovných příležitostí ve školství M. Marksová a podporu studentům a studentkám při přípravě na vysokoškolské studium Slovo 21. Zároveň si účastníci konference vyslechli několik podnětných osobních zkušeností Romů a Romek o tom, co jim na jejich cestě vzdělávacím systémem nejvíce pomohlo a naopak, které největší překážky museli překonávat.

LITERÁRNÍ SOUTĚŽ ŽIJEME NA JEDNÉ ZEMI

Ústav pro informace ve vzdělávání vyhlašuje v rámci projektu Podpora čtenářské gramotnosti již druhý ročník literární soutěže pro středoškoly „Žijeme na jedné zemi“. Tématem letošního ročníku je „**Mateřský jazyk v dnešní Evropě**“. Jedním z důležitých cílů soutěže je upozornit na Mezinárodní den mateřského jazyka, který připadá na 22. února. Literární práce bez omezení formy a žánru v rozsahu maximálně 5 stran mohou zájemci z řad žáků zaslat v elektronické podobě na adresu soutez@npkk.cz nejpozději **do 15. listopadu 2009**. Každá práce musí obsahovat záhlaví obsahující jméno žáka, název a adresu školy. Práce bude hodnotit odborná literární porota. Každý z účastníků, kteří se dostanou do finále, získá čestné uznání a jeho práce bude uveřejněna ve sborníku. Pět nejlepších pak bude obdarováno zajímavými věcnými cenami. Slavnostní vyhodnocení soutěže včetně předání cen vítězům se uskuteční v prostorách MŠMT během ledna 2010. Bližší informace o soutěži naleznete na www.npkk.cz.

ŽIJEME NA JEDNÉ ZEMI
Druhý ročník literární soutěže pro středoškoly

Mateřský jazyk v dnešní Evropě
Literární soutěž pro středoškoly, kterou vyhlašuje Ústav pro informace ve vzdělávání – Národní pedagogický knihovna Komenského v rámci projektu Podpora čtenářské gramotnosti.

Upozornění tématu:
Mateřský jazyk – jazyk, kterým mluví naše matka, první jazyk, kterým mluvíme. Vztah mateřského jazyka a vědního jazyka na území, kde žijeme. Vztah mateřského jazyka a dnešní Evropy, „malé“ a „velké“ jazyky. Mateřský jazyk a jazyk, se kterým se sami identifikujeme. Evropská integrace, volný pohyb osob a jejich vliv na mateřský jazyk. Vliv informačních technologií a anglického jazyka na současnou podobu mateřských jazyků.

Literární práce bez omezení formy a žánru v rozsahu maximálně pěti stran zasílejte prosím v elektronické formě na adresu soutez@npkk.cz nejpozději do 15. listopadu 2009.

Každá práce musí obsahovat záhlaví se jménem žáka a názvem a adresou školy. Práce bude hodnotit odborná literární porota a každý účastník, který se dostane do finále, obdrží čestné uznání a jeho práce bude uveřejněna ve sborníku. Pět nejlepších obdrží zajímavé ceny.

Slavnostní vyhodnocení soutěže a předání cen vítězům se uskuteční na MŠMT v lednu 2010.

Více informací na www.npkk.cz

Soutěž je pořádána za podpory České komise pro UNESCO.

plakát – literární soutěž

PŘEDSTAVUJEME...

SLAVNOSTNÍ OTEVŘENÍ NÁRODNÍ TECHNICKÉ KNIHOVNY

Slavnostní otevření Národní technické knihovny se uskutečnilo 9. září 2009. Symbolického přestřžení pásky se ujala ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopicová.

Počátky technické knihovny sahají do roku 1717, kdy čeští stavové přiklali symbolický obnos 300 zlatých na zakoupení knih a položili základ fondu budoucí knihovny vysokých škol technických, později Státní technické knihovny. Díky nové budově lze nabídnout uživatelům služby na kvalitativně vyšší úrovni a rozšířit poslání knihovny, což je vyjádřeno i novým názvem. Národní technická knihovna je nejstarší technickou knihovnou ve střední Evropě. Sepětí Národní technické knihovny s pražskými technickým vysokými školami symbolizuje i umístění její novostavby do prostředí devídkého vysokého školského kampusu, odkud bude přicházet většina jejích uživatelů. Kromě vlastních knihovních fondů zpřístupní technická knihovna i fondy Ústřední knihovny Českého vysokého učení technického a Ústřední knihovny Vysoké školy chemicko-technologické. Nové sídlo zde našla rovněž pobočka Městské knihovny v Praze. Národní technická knihovna poskytne akademické obci, vědě a výzkumu i nejširší veřejnosti kvalitní knihovnické a informační služby spolu s dostatkem

míst ve studovnách a učebnách. Vedle toho poskytne i potřebné kulturní a společenské zázemí pro pořádání konferencí a výstav i pro posezení v kavárně a v atriu. Stavba samotná, provedená v rozpětí dvou let, přináší některá unikátní technická řešení, jako je například nosná konstrukce nebo systém vzduchotechniky. Nezastupitelné role investorské a zřizovatelské se zhostili odborníci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

ŘEKLI A NAPSALI O NÁS...

Nové maturity se opět blíží, takže je třeba proti nim zahájit další křížácké tažení. Jaké použít argumenty? No přece ty osvědčené. Maturity nejsou připravené, chybí informace. Co na tom, že to není pravda? Vždyť to nikdo nebude ověřovat! Hlavně že máme kontroverzní téma. A kontroverzní téma to opravdu je. (...) Jsem si jist, že na plzeňských školách máme spoustu skvělých žáků, se kterými pracuje mnoho schopných učitelů. Chopme se šance ukázat, že tomu tak skutečně je. Je nepatřičné k těm hloupým a líným, kteří se (logicky) nové maturity bojí. Maturity jsou připraveny, je k dispozici veškerá potřebná legislativa. Existuje reálný a splnitelný časový harmonogram. To vše je možné bez problémů najít na www.cermt.cz, nebo www.no-maturita.cz.

Jaroslav Kunte, ředitel SPŠ stavební v Plzni, MF Dnes, 1. 9. 2009

Vzdělávání po celý život pro co největší počet lidí. To si dal za úkol Národní ústav odborného vzdělávání i ministerstvo školství. Obě instituce usilovně pracují na projektech, které by mohly být schváleny už příští rok. V Česku se celoživotnímu vzdělávání věnuje pouhých šest procent lidí. „Tato skutečnost je nepříznivá nejen z hlediska jejich osobnostního rozvoje, ale také z důvodu budoucí konkurenceschopnosti země. Přitom aktivit, které v této oblasti probíhají, je poměrně hodně,“ říká mluvčí Národního ústavu odborného vzdělávání Zoja Franklová. Podle ní jsou aktivity dosud roztržštěné a nezajišťují proto potřebnou úroveň. Ke zlepšení by měly po-

moci dva projekty: Koncept a PIVO (Podpora individuálního vzdělávání občanů).

Alena Hechtová, Metro, 17. 7. 2009

Zbýsleš úřednické škrtnání uplynulých měsíců přineslo několikamilardový pokles školského rozpočtu. Rozpočtu, ve kterém je podstatná část určena na platy a mzdy. Nominálně propad přes pět miliard korun, fakticky skoro devítimiliardový, to se pedagogům nezdálo ani v těch nejčernějších snech. Proti těmto fantasmagoriím se postavila ministryně M. Kopicová, v další vlně, poté, kdy se dařilo snížit plánovaný škrť o dvě miliardy, se ozvali odboráři i představitelé krajů. Všichni protestovali proti odebrání více než tři miliard korun, které by znamenalo zejména razantní úbytek v platech pedagogů regionálního školství. Na nedáv-

ném jednání vlády na začátku září, které ještě proběhlo před volebními velety, se ministryně M. Kopicová podařilo vytlouct pro školství další dvě miliardy.

Radmil Švancar, Učitelé, 22. 9. 2009

Reforma terciárního vzdělávání je termínem, pod nímž si ministerstvo školství na straně jedné a podstatná část vysokých škol na straně druhé představují něco poněkud rozdílného. Autoři Bílé knihy terciárního vzdělávání chtějí reformovat fungování samotných vysokých škol, zejména strukturu jejich vnitřního řízení. Zástupci podstatné části našich univerzit vidí těžiště v reformě systému, v němž jsou školy financovány. Kdo má pro svůj postoj pádnější argumenty? Rozhodně univerzity.

Lukáš Doubrava, Učitelé, 8. 9. 2009

PŘEDSTAVUJEME PUBLIKACE

Indikátory OECD – metodické příručky

Tři metodické příručky – Výkonové indikátory ve vzdělávání, Ekonomické indikátory ve vzdělávání, Pracovníci a pracovní podmínky ve vzdělávání – definují metodiku, kterou se počítají indikátory OECD publikované v Education at a Glance. V jednotlivých publikacích je popsána struktura uvedených indikátorů za rok 2005, jejich hodnoty za Českou republiku, metodika výpočtu a v případě možnosti i srovnání v časových řadách. Publikace jsou dostupné pouze v elektronické formě na webových stránkách Ústavu pro informace ve vzdělávání www.uiv.cz.

Rejstřík škol 2009–2010: Střední školy a vyšší odborné školy

V publikaci Rejstřík škol 2009–2010: Střední školy a vyšší odborné školy jsou uvedeny všechny střední školy, konzervatoře a vyšší odborné školy, včetně škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, zapsané v rejstříku škol a školských zařízení k 1. září 2009 podle stavu rejstříku škol ze dne 8. července 2009. Seznam je seřazen po okresech, v rámci každého okresu pak abecedně podle obce a ulice. Rejstřík škol je možno zakoupit osobně v Zákaznickém informačním centru Ústavu pro informace ve vzdělávání či přes internet www.tauris.cz.

SET 2010: Vybíráme střední školu pro školní rok 2010–11, Praha a Středočeský kraj

Již po čtrnácté vydává Ústav pro informace ve vzdělávání publikaci SET, která obsahuje ucelené a přehledné informace o středních školách a jejich oborech vzdělávání v Praze a Středočeském kraji. SET 2010 si můžete v tištěné podobě zakoupit elektronicky přes www.tauris.cz nebo přes Zákaznické informační centrum (ZIC) ÚIV na Senovážném nám. 26 v pracovních dnech od 8:00 do 16:00 hodin. Informace o středních školách v ostatních regionech Čech a na Moravě jsou dostupné pouze v elektronické podobě na www.uiv.cz.

Minimalizace šikany

Publikace si klade za cíl podat rodičům informace o problematice šikany mezi dětmi školního věku. Zaměřuje se zejména na psychologické pozadí vztahů ve školním kolektivu, na jejich patologii a na komunikaci mezi vrstevníky i mezi dětmi a dospělými. Naznačuje, jak by sami rodiče mohli šikanu rozpoznat a případně ji ve spolupráci s pedagogy, psychology a dalšími odborníky pomáhat řešit. V knize jsou uvedeny kazuistiky, z nichž vychází rovněž program Minimalizace šikany, který probíhá v českých školách. Publikace (brož., 152 s., 199 Kč) je k dostání na www.portal.cz a v knihkupectvích Portál.